Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Opera

P. 1-3 nebst Inventarium

Gerson, Jean

[Straßburg], 1488

Sermo ad ecclesiasticorum cautelam et eruditionem

urn:nbn:de:bsz:31-300764

Visual Library

Preponunt filiatiõem immũdam mundi
immo iugum ferreum diaboli/filiationi ⁊
iugo ſuaui xpi. Prouocãt in flagitijs ſpur
cidis/et rapinis ſacrilegis/audacter deum
cum dederit omnia eis in manus, put apõ
Job verbũ eſt ¶ Extollunt ſibi titulos ca
ducos anxios ⁊ egenos. Ille huius ciuili/
tatis ⁊ poſſeſſionis. ille alterius. quibꝫ adẽ
ptis/dicit quilibet talium cum angelo lao
dicie Ecce diues ſum ⁊ nullius egeo. et ne
ſcit talis quid exprobrans Johes ſubinfe
rat/ꝙ miſer eſt et miſerabilis et paupꝫ et ce/
cus ⁊ nudus ¶ Cui militant omnia ad
oppugnationem ſui/non minus proſpe/
ra et aduerſa. In pſperis reſoluuntur ſeg/
nicie et luxuria. In aduerſis ꝑ impatienti
am et murmur non ſubſiſtunt. Quare ſic ⁊
Quoniam titulum gratie cõmodiſſimum
⁊ pclariſſimum quo habito dantur nobis
oia in manus/longe pijciunt ¶ O qſqs
adeſt groſſiori generoſiori ſupbia et ambi
tione dignus. Quiſquis latius et inſigniꝰ
dominari querit. quiſquis impioſius ardꝫ
gloriari. pergat huc facile. iter apertum eſt
paruum. latum. pulcerrimum| Nõ neceſſe
habet vt euagetur anxius aut turbetur er/
ga plurima. tantũmodo lauetur ab inqna
mentis ſuius. ſeruet gratie titulum. omnia
dabit ei pater in manus. In pſenti quidẽ
non abſqꝫ diſcrimine belli ⁊ milicie multe
Nam hic/vbi terra vbi guerra tanqꝫ nihil
differt a ſeruo ſed pſtabit in futuro. Spe/
ret equanimiter cum pace et tranquillitate
ppetua. ad quam nos intromittat ille qui
habet omnia in manibꝫ dñs noſter Jhus
chriſtus qui eſt deus benedictus in ſecula
Amen: ¶ Finit.

Carmen de voluntaria paupertate.

O Pauperies iure beata
Que voce Jeſu celica regnas
Dum ſpiritui grata/nec horrẽs
Dum ſufficiens letaqꝫ degis
Diuina tibi gratia dat ius
Veri tituli. quo/dominatu
Pleno valeas omnia vti/
Sub lege ſua ſubdita queqꝫ
Primo ſtatui nonne fuere
Si principio querere regnum
Noris domini/cuncta ſequentur
¶ Eſt pauperies indiga panis
Mendicat egens fiat oportet
Pandit miſeram ſe querulamqꝫ
Morbo ſenio torpore fractam
Heu pauperies nomine ſolo
Que corde tumes perdita luxu
Effrons graderis voca procaci
Buccis nitidis. veſte fluenti
Ceruice riges. naribus efflas.
Vis ex alijs viuere lauta
Qui non dederit/murmura rodis
Diſcrimen habet fama negantis
Vos effugite credite mordet
¶ Eſt pauperies officioſa
Que parca ſibi largiter amplas
Diſpenſat opes. vſibus aptans
Diſcreta pijs. curat/honeſto
Frugiqꝫ ſtatu/plebe placere.
Clamas decus hac/liuide pompas
Cedens ꝓprijs/altera/viuit
Cõmune tenens/more priorum.
Gazas medias ſpernere prorſus
Nolo. fragilis terrat egeſtas.
Heu ſim per eam ſordibus excors
Curis lacerijs corde moleſtus
Liberqꝫ nimis corda tenere.
Finit:

¶ Sequitur alius ſermo per eundem cancellarium in cena domini. ad eccleſiaſticoꝝ cautelam et eruditionem. ¶ z

TRadidit Jeſum iudas ſi/
monis ſchariotis. Origi/
naliter in ſententia Joh.
xiij. Unde ſumptum eſt e/
uangelium pſentialiter re
citatum. De proditore iu/
da/de obſtinato ⁊ icorrigibili/q̃ vtar noie
clico vl pdicatore vel aplo vel ſacerdote lo
quitur. Totꝰ i meditatõe mea trꝫ contremui. to
tus horrore ꝯcuſſus ſum. recogitãs qꝫ terri
bilis in conſilijs deus ſuper filios homi/
num. Uidens iſuper cum eccleſiaſte opa
dei mirabilia valde. ꝙ nemo poſſit cor/
rigere quem ille deſpexerit/Si claudit/qs
aperiet: Si mittit criſtallum obduratio/
nis. a facie frigoris eius qs ſuſtinebit: Si
diabolus cor ſubintret. nõne ſicut mallea
toꝝ incudẽ indurat illõ: ita vt rideat vibrã
tẽ dãnatiõis haſtã. vertunt ſibi in ſtipulã
lapides funde. nec adqeſcit cuiꝰ qꝫ pcibꝫ.
Judas in exemplo ẽ. quẽ nec efficaciſſima

p̄dicatio/nec maledictōis eterne inſinua/
tio p̄ rp̄m fcā/ōterrere potuit a p̄cōcepto p̄
ricidio. nec ɔſideratio tue digniatis o v̄go
beata/o mater pietatis/emolleſcere potuit
vt miſericordius ageret erga te et filiū tuū
benedictū. Maledictus furor talis quia p̄
tinax. et emulatio. q2 dura. dū tradidit Je/
ſum iudas ſimonis ſchariotis. ¶ Nūc au
tem o virgo ſerena ne ſit in aliquo noſtrū
tale cor incredulum et durū. Cor a ſatha
na occupatum. Cor ad diuinas monitio/
nes vel increpationes clauſum. adim⁹ cū
fiducia thronū gratie tue ſuppliciter exorā
tes / vt irroratione eiuſdem gratie p̄cepta
que cor emolliat vt abiecta omni nequicia
diabolice fraudis. ne cor induret. inueniat
nemo noſtrum p̄ditor filij tui. ſpernens le/
gis ſue monita ſalubria. Q̄ō vt impetrem⁹
p̄ſtamus tibi illud euangelicū Aue gratia
plena ⁊c. ¶ Tradidit Jeſum iudas ſimo/
nis ſchariotis ⁊c. Memini meminuerunt
et p̄ſtitium (vt opinor) aliqui/quēadmodū
hoc eodem veſpere ducto ſemel in circulos
ſuos annuales ſole/tractauimus litterali/
ter thema p̄ſens/incipiētes ab hoc verbo.
Cum iam diabolus miſiſſ3 in cor iude ⁊c.
Quam p̄ticulam ex induſtria dimittimus
circa quam p̄cipue mote ſunt tunc queſtiū
cule plures/q̄ſi ex p̄ſona ſtudio ſitatis ſpe/
culatiue. quaꝝ diſſolutio vl' ad ſcholaſticū
exercitium vel ad tempus alterum linque/
batur. Quas etiam nūc vel repetere vel diſ/
ſoluere nequaq̄ʒ eſt animus. ¶ Satis ad/
eſt materie plangere potius. ⁊ plangendo
clerum noſtri temp̄is/ne p̄ditor chriſti ſit.
admonere libet. vt clerus/qui in ap̄lico or/
dine iude ſucceſſor inuenitur. nullo pacto
fiat eiuſdem imitator in crimine. quali cri/
mine? Nimirum in eo q̄ꝺ narrat euangeli/
cus ſermo comp̄henſus in verbis thema/
tis. Tradidit ⁊c. Hec totius noſtre inten/
tionis ſumma. Hic cardo circa quem dicē/
doꝝ oīm voluetur oratio. Nam illos com
monere qui vel foris ſunt in alio ordine vl'
abſentes/quid ad nos? Studeamus igit̄
oſtendere modos quib⁊ et quot iudas tra/
didit Jeſum. et ex eius damnatiſſimis pro
ditorie fraudis op̄ib⁊/ſciamus/nos de cle/
ro/nos dicti p̄ antonomaſiam eccleſiaſtici/
a quib⁊ et qualiter abſtinere debeamus. ne
ſi ſil'es fuerimus in execrādo facinore. par
7 nos inuoluat horrenda damnatio. ¶ Ja/
ctamus in p̄rimis hoc p̄ dicendis funda/
mentū q̄ p̄ditio eſt fraudulenta leſio alicu
ius/ſub amicicie vel officij ſimulatiōe. Et
ita p̄ditio/duplex eſt iniquitas. q2 et odiū
eſt et ſimulatio ¶ Prodiciō eſt qui ſimulat
officium/et affert detrimentum. Vel p̄di/
tor eſt familiaris inimicus. eo p̄niciōſior
quo efficacior eſt et ineuitabilior ad nocē/
dum. De tali in p̄uerbijs Simulator ore
decipit amicum ſuum. ¶ Cōtingit aūt fie
ri ſimulatiōem amicicie vel obſequij/tripli
citer. In ſtatu et p̄feſſione. in geſtu ⁊ opati
one. in affatu ſeu locutione Hanc triplicē
beniuolentie ſimulatiōem ſi querim⁹ in iu
da reperimus erga Jeſum ſicut his tribus
modis in genere finxit ſe iudas ſibi beni/
uolum ſc3 in ſtatu vt q2 ap̄l'us eius fuit. in
geſtu vt q2 oſculum ei dedit. in affatu vt q2
eum rabi nomiauit. ¶ Edificemus/ſi pla
cet ſup̄ hanc baſim triplicem duos noſtre
collationis parietes principales/traducē/
do inde p̄ditionem/ad eccleſiaſticoꝝ om/
nium cautelam ⁊ eruditiōem.

Tradidit itaq̄ʒ Jeſum iudas ſi/
monis ſchariotis. Primum q2
amiciciam obſequioſam p̄tēde
bat in ſtatu quam longe p̄rece/
rat ab affectu. De geſtu aūt ⁊ affatu ſimili
ter in altera p̄te videbimus. ¶ Porro ſtat⁹
iude/quadruplici titulo fuerat inſignitus
Erat quippe iudas clericus. hoc eſt in ſor
tem domini electus. tanq̄ʒ domeſticus ei⁹.
et heres Ad quid? Vt dominus ſua pars.
ſuaq̄ʒ eſſet hereditas. Cleros enim grece/ē
ſors latine. Erat p̄terea iudas ciuis ſcōꝝ
aſcriptus de ciuitate hieruſalem. tanq̄ʒ do
meſticus commenſalis et canonicus regu
laris ſub abbate chriſto. Erat rurſus pre/
dicator et apoſtolus/domino cooperante
et ſermonem confirmante ſequentibus ſi/
gnis Sibi quippe data erat poteſtas ſup̄
omnem virtutem inimici. communicata ſi
mul eloquia diuina et ſecreta celeſtia Erat
deniq̄ʒ ſacerdos dei altiſſimi inſtitutus a
chriſto ſcd̄m ordinem melchiſedech ¶ In
primo. filius Jeſu et heres. In ſecūdo fra/
ter et conciuis et religioſ⁹. In tertio amic⁹
immo mater p̄pter ſpiritualem p̄pagatiōē3
in aliorum cordibus. In quarto ſocius et
cōminiſter. ¶ Agnoſcitis qualia et quot i
ſtatu ſuo p̄ magnifica dilectionis pigno
ra iudas ſuſceperat At vero quid pro his
oīb⁊ retribuerit ſcitis. Tradidit q̄ppe ihm
p̄rēm ſuū. frēm ſuū. dōeſticū ſuū ⁊ abbatē.

Amicum et pontificem et ſocium dignan/
D tiſſimū. ¶ Sed ad hec audita quis ex no/
bis non indigne ferat. Quis nō exhorreat
tam inexpiabile piaculum. Quis non ſce/
leratiſſimū ꝓditiſſimumq́ꝫ iudam iuſte dā
natum ꝓnunciet? Verūtamen inſpiciamꝰ
noſmetipſos chariſſimi/qui vel clerici vl̕ ec
cleſiaſtici dicimur. qui ꝑdicatores qui pſ/
biteri. nō nos fallamus adulatione ꝓpria.
Nō tergum vertamus lucide veritati. for/
taſſe videbimus q̄ hec de nobis fieri pōt
narratio. ¶ Qualis narratio? Vtiq́ꝫ q̄ in/
ter nos ſit qui tradiderit ieſum exemplo iu
de ſcharíotis. Tradiderit inquies. ⁊ quo/
modo poteſt hoc fieri? Nonne xp̄us reſur/
gens ex mortuis iam nō morit̕ aplo dicen
te. q̄ ſi non moritur. neq́ꝫ ad mortem tradi
tur. Audi vero alio loco aplm̄ Tu ō hō q̄
aplm̄ appellaſti. Rurſus inquit crucifigē/
tes in ſe filium dei/⁊ oſtentatui habētes. ſi
crucifigentes. cur non pari more loquendi
morti tradentes. crucifigitur in membris
ſuis. Crucifigitur quantum in nobis eſt/
dum cauſa ſue crucifixionis peccatum ite/
ratur. Proditur autem/dū ſimulatorie co/
litur/ſtatu geſtu vel affatu Inhonorat̕ ve
ro prauo cordis affectu. ¶ Eſto dicet ali/
quis de clero crucifigamꝰ chriſtum modo
quo loqueris. Eſto prodam eum/attamē
longe eſt peccatum meum a ſceleratiſſimo
facinore iude proditoris/qui miracula te/
ſtatiſſima chriſti vidit. nō ego Jeſum pre
dicantem commonentem deterrentēq́ꝫ au/
diuit. non ego Conſors aploꝝ fuit/nō
ego Deſperādo ſe ſuſpendit. gratia dei nō
ego ¶ Appello te homo qui ſic loqueris ꝓ
iuda te iuſtificans. Credis ne iudam vidiſ
ſe ⁊ audiuiſſe que dicis. Si nequaq́ꝫ. tu va
ne crimen iude ꝑ hoc exaggerandū ꝓnun/
cias? Si credis. iam igitur miracula cōfi/
teris que vidit iudas. tu penam ꝓditoribꝫ
eternaliter infligendam agnoſcis. Ampliꝰ
vero tu multitudinem teſtimonioꝝ et ſcri
pturarum ꝑ ſucceſſionem tanti tempis hu
ius/poſt occubitum iude/ plus agnoſcere
debuiſti. Nō ſi tam certiſſimis hiſtorijs fi
dem derogas/ſed dicis ſi miracula videro
credam. Accipe reſponſionem epuloni da
tam. nō ſi quis ex mortuis reſurrexerit co/
ram te/credes. Clariſſima certa miraculo
rum lux/ peruerſos reprobosq́ꝫ animos non
tam illuſtrauit ad credulitatem q̄ꝫ radian/
do cecauit. Hoc fuit in iuda. hoc in iudeis

et hereticis perſpicuum. Caue tibi igitur.
ne ſi iude prebueris te ſimilem in vita. ſi/
milis in obduratione et reproba morte iu
ſto dei iudicio relinquaris. ¶ Quo circa ꝑ A
explicatione maiori quadruplicem cōſide
rationem aſſumimus.

Prima cōſideratio

¶ Ad exemplum iude Proditor eſt eccleſia/
ſticus. qui ſpreta parte ſua ditiſſima / ege/
nam auariciam conſectat̕. Ad q̄d? Vxo
rem immo adulteram peſſimā nutriat cō/
cupiſcentiam ſuam. et fiat ſcharioth. id eſt
mercedem accipiens. Auariciam hic intel
ligite affectum inordinatum/male cupidū
non tantum pecunie: ſed rei cuiuſlibet trā
ſitorie. Vultis audire conſiderationis hu/
ius rōez. Debuerat quippe ꝑſeueranter cle
rus dicere id q̄ð ab initio ſue inſtitutionis
iuxta nominis interp̄tationem ꝓtulit cum
ꝓpheta Dominꝰ pars hereditatis mee ⁊c.
Et rurſus. Pars mea dn̄s in eternū. Hec
ſors hereditaria. hec vberrima portio. hec
pars optima. nonne clero ſufficere debue/
rat? Nonne cum eodem ꝓpheta gl̄iari equū
erat qn̄ ſubditur. Funes id eſt diuiſiones/
ceciderunt mihi in p̄claris. etenim heredi/
tas mea p̄clara eſt mihi. Valde p̄clara. q̄/
les opes. que diuitiaꝝ copie ſatiabūt ani/
mam clerici. ſi deus omne bonum. ſi mer/
ces magna nimis/velut inſufficiens abij/
citur. Fit nihilominus ſtoliditate mirabi
li/magis vero miſerabili/vt clerus ꝑ aua/
ricie cupiditatem auertatur a ſorte ſua deo
ſuo. quem deſerens et ab eius facie. paſſi/
bus non tam corporis q̄ꝫ praue affectiōis
egrediens. primum in ſe recuruus corruit
Stulta vere prauaq́ꝫ mutatio. de deo in
ſe. Nam in ſe quid niſi vaſtum quoddam
indigentie deſertum inuenit aut ſentit. A
nima quippe ſine deo. quid oro ē niſi hor
ribilis quedaꝫ et inhabitabilis terra deſer
ta inuia inaquoſa vel potius tenebroſiſſi
ma quedam et profundiſſima miſeriarum
abiſſus? ¶ Preterea clerus ſic auerſus a
deo neq́ꝫ iam conſolationem aliquam. ne
q́ꝫ refectionem aut ſatietateꝫ ab eo ſentiēs.
quidni auertente deo faciem ſuam contur
betur? Quidni ad tenebroſitatis veſperaꝫ
veniens. famem patiatur vt canes? Quid
ni querulus dicat deo. ¶ Poſuiſti me
contrarium tibi. et factus ſum michimet

ipſi grauis? Itaqʒ fit ſibimet regio egeſta/
tis.longinqua valde a peccatoribus ſalus
Occupante igitur regionem illaʒ fame va
lida miſerarū cōſolationū/falſorūqʒ bono
rum/pditoqʒ guſtu viui et veri boni/egre/
ditur iam homo eccleſiaſticus ſemetipſuʒ/
p exteriorꝝ quinqʒ ſenſuum portas.qꝛ nul
lubi peius hoſpiciū/neqʒ amarius cōſorti
um/q̄ʒ in ſe et ſecum inuenit.egreditur fo/
ras et cōgregat iniquitatem ſibi. Egredit̄
ſi forte videndo/audiendo/ſentiendo/ gu/
ſtando/vel olfaciendo vmbras aut pictu/
ras veri boni res ſenſibiles/afferat ſibi in/
de conſolaciūculas aliquas q̄s ſubſternat
anime ſue egrotanti et ſaucie.ex quibꝫ pa/
ſcat cōcupiſcentiam inſatiabili auiditate
voracem.cū filijs ſuis operibus carnis q̄/
ſi totidem catulis fame rabidis. Sed exp/
tus q̄ʒ vere enūciauerit qui dixit. Nō ſatu/
ratur oculus viſu/nec auris auditu imple
tur.reperit cū Auguſtino omnia miris a/
maritudinibus reſperſa.qꝛ iuxta ſatiricuʒ
plus aloes q̄ʒ mellis habent. Miſera plāē
ſed digna ſors.vt eiectus clerus cū cayn a
facie domini/vagus ſit poſt cōcupiſcenti/
as ſuas.et a cōtriſtantibus eum pfugus ſu
per terram non viuentiū in eternitate: ſed
❡ B morientiū in tempalitate. ❡ Deniqʒ clerꝰ
ſic auerſus a deo et conuerſus ad mūdum
quid patit̄? Nonne ſentit et videt/q̄ʒ ama/
rum ſit reliquiſſe dn̄m. Sentit pfecto niſi
ſenſum pdiderit. Nam adheret vni ciuiuʒ
regionis illius.hoc eſt carni/que de mūdo
non de ſupnis eſt vt ſpūs. Hec mittit eum
paſcere porcos ſordidos brutales ꝛ furibū
dos/deſiderioꝝ peſſimoꝝ.quibꝫ dat ſiliq̄s
inanes voluptatū. ❡ Sed q̄d dicit ſcrip/
ptura de adoleſcente filio vnde pabolā ſū/
pſimus. Cupiebat ventrem implere de ſili
quis quas porci comedebant.et nemo illi
dabat. Onerat quippe talis cibus volup/
tatis/irritatqʒ famem non ſatiat. ❡ Sup
eſt ergo/vt qꝛ ſatietatem in nulla re vna re
perit/nitatur euagari p varia.ꝑpterea fit di
ſperſus multipliciter et inquietus ſemp hi
ans ſemper ad ampliora coacernāda ne d̄
ſit aliquid elaborans. Semp neſcio quid
curte deeſt rei inquit ſatiricus. Finita ſunt
quippe omnia. Anime autem deſiderium
et os et venter/capaces ſunt infiniti. ꝑpte/
rea quicq̄d obiectum fuerit/non plus af/
fert ſatietatis q̄ʒ gutta vna/gulpho vaſtiſſi
mo. Totus iſte mundus ſenſibilis/ad ani
me ventrem quid eſt niſi bolus exiguꝰ? nā
ſi mille milia mundorum adieceris/eū nō
implebunt. Patuit in alexandro in ceſare
in alijs tirannis. Ue miſero mihi inquit a
lexāder ex democriti ſētētia innūerabiles
mundos audiſſet.ego nec vnum ſubiuga/
ui. Idem de ſcientie cupiditate. Exemplū
deinde ſenſerunt qui tota ſtudioſitate ſua
nihil aliud inuenerūt q̄ʒ nihil ſcire ꝛ q̄ mlᷓ
ta ſcire magna fatuitas ❡ Porro quid mi
randū ſi non ſatiatur comedens in ſōnis.
Ut loquitur yſaias.et vt poete de toto fa/
bulantur. Sed et vmbram et ventum den
tibus atterens et paſcens/ſaturitate quali
ter implebitur? Ideo bene enunciauit qui
dixit appetituʒ diuitiaꝝ eſſe infinitū. Mi
dam et tantulum poete/et creſum cuʒ innu
meris diuitijs/hiſtorici pro exemplo poſu
erunt. ❡ Ecce cui aſſignata erat ſors vber
rima ſorſqʒ pleniſſima.dū derelicta ea/vm
bram et ventum conſectatur temporaliuʒ
cōmodoꝝ vel lucroꝝ.dum querit ea tanq̄ʒ
ꝑcium quoddam huius cōmutationis dei
cum mamona.ipe neqʒ rem habet neqʒ p̄/
cium. Poſtremo cum iuda ſuſpendit̄/ſtrā
gulaturqʒ laqueo temporalis ſolicitudi/
nis.intercipientis ſpiritum vitalem gra/
tie/ne interiora refrigeret.ꝛ crepat medius
et diffundantur omnia viſcera eius in ter/
ram. Fingo iſtud niſi aſſit teſtis ſapiens.
Auaro inquit nihil eſt ſceleſtius. Sequit̄
Proiecit enim in vita ſua intima ſua. ❡ ❡ C
Uultis accipere ſimilitudinem vt dicitur
palpabilem ꝑpdictis. Ponite ante oclos
veſtre conſiderationis/canem aliquē/mor
dicitus inter dentes geſtantem fruſtuʒ car
nis.tranſnatet canis iſte flumen aliqd.vi/
deatqʒ vmbram carnis in aqueo ſpeculo.
hic canis vt auidum eſt animal/ſi hiando
nititur vmbram hanc arripere vel glutire
quid agit niſi vt verum carnis cibum per/
dat? elabitur enim/fundoqʒ mergitur.non
tamen vaneſcente potitur. ❡ Aut ſi ſimili
tudo magis placet in hominibus. Recogi
tate aliquem ī horto pomifero poſitū. ſup
cuiꝰ horti filices humi repentes ſuperurti
cas et vepres/iaciantur ab alto vmbre po
morum ex radiatiōe ſolis obiecta.quanta
precor eſtimabitur ſtoliditas in hoc homi
ne/ſi ſpretis veris pomis/ipe nitendo ꝛ ſer
pendo pedibus manibuſqʒ totus incum/
bat inhians aperto ore ſuper huiuſmodi
vepres et vrticas/ cupiens vmbratilibus

pomis ſaturari. Quid ipſe niſi vſtiões pū
cturaſq; quid niſi lacerationes referet de to
to conatu ſuo? ¶ Profecto hic eſt typus a
uari. qui ſpreto deo/vero cibo et fructu/p/
ſequitur vmbras eius vmbratiles ſcʒ diui
tias/quas Jeſus ſpinis q; cruentant ⁊ pū
gentibus curarum aculeis vulnerant/ cō/
parauit. Itaq; niſi hec vmbra quaſi ſomni
aliter et vmbratiliter fieret. ſicut vnus poe
tarum dicit referente fulgentio non cecinis
ſet pſalmiſta. Dormierunt ſomnum ſuum
et nihil inuenerunt omnes viri diuitiarū
in manibus ſuis. Et rurſus. Uerumtamē
in imagine ptranſit homo. Minus quip/
pe habet entitatis et pmanentie tempora/
litas eternitati comparata/q̄ ſomniū auo
lans vel vmbra ptranſiens. ſi earꝫ cū tem/
poralitate q̄ſtumlibet extenſa fiat collatio
¶ Talem (niſi me fallit eſtimatio) forma/
uerant imaginem rerum humanarū duo
philoſophi/democritus et eraclitus. quo/
rum alter morꝫ vt ingrediebatur ſolium do
mus/ridebat. ita nihil ſibi ſerium vel inep
tum videbatur. Alter flebat/arbitrās om/
nia que gerebantur miſerrima. Talē Job
talem ille qui introierat in ſanctuariū dei
imaginem pinxerat. Job dicit. Uidi ſtul/
tum firma radice. et maledixi pulcritudini
eius ſtatim. Alter. Uelut ſomnium ſurgē
tium domine imaginem ipoꝝ ad nihilum
rediges. ¶ Clerus vtinam ſic ſentiret ex i/
timis rerum vanitatem. qd quia non facit
tradit Jeſum. ptendens ex ſtatu et nomie/
ſe habere ſolum deum in ſortem hereditat/
tis a quo longiſſime piectus eſt p viciū cu
piditatis. Qd ſi vult regredi/formam ha/
beat iam allegatam adoleſcentis. reuertat
de exteriozibus ad ſe. ō ſe ad patrem. dicēs
Pater peccaui in celum et coram te. Pro/
ditor nedum tui ſed cuiſlibet creature. fac
me ſicut vnum ex mercenarijs non mundi
ſed tuis. ne peream cum iuda ſimonis ſcha
riotis.

¶ D **Secūda cōſidera.**

¶ Ad imitationem iude. proditor eſt eccle
ſiaſticus. qui corporaliter etiam aſcriptus
ad conſortium eccleſiamq; ſanctoꝝ/ deſe/
rit illos corde neq;/tranſiens ad ſynagogā
peccantium. Ibiq; ſymon exiſtens. i. mero
rem audiens. ¶ Hec fuit iniqua iude pro/
ditio. vt dum cum ſanctis apoſtolis ⁊ ma/
ria matre Jeſu coporaliter verſaretur/ipe
totus animo cum iudeis/de traditione do
mini ſui/de deſolatiōe cetus iſtius ptracta
ret. vt verum ſit illud per pſalmiſtam. Et/
enim homo pacis mee: qui edebat panes
meos/magnificauit ſuper me ſupplantati
onem. ¶ Imitantur autem eum qui ſunt
ex parte illius. quoꝝ conuerſatio corpora/
lis cum catholicis/mentitur fidem ⁊ deuo
tionem/que longe ſunt ab eis. Non enim
ſunt fratrū amatores ſed ſpoliatores. frau
datores irriſores eorū: etiam ſpiritualiter
in moribus ciuiliter in fama/pueriſſimis
machinationibus occiſores. Ita traditur
chriſtus in mēbris ſuis. ¶ Eccleſiaſticos
itaq; quos auaricia peruertit iam a deo. in
uidia comes auaricie ſuſcipit. dum vident
in alio quod non habent. Fraus inſup do
lus detractio ira furtum ſacrilegium. odiū
tedium veri boni et ſimiles vicioꝝ peſtes/
tanq̄ latrones aliqui ⁊ proditores inueni
unt eos. Inuentoſq; cecant illigant ſauci/
ant trahunt diſtrahunt. Deniq; extra viā
virtutis ejiciunt: Uix ad tempus relinqui
tur pallium hypocriſis/tegens cadauero/
ſam feditatem intrinſecus horridam/ope
rimento quodam conuerſationis exterio/
ris cum reliquijs velut in ſepulchris deal/
batis. ¶ Dignum plane eſt. vt qui talē tā/
tamq; portionem deum faſtidiunt: quiq;
auaricie tyrannide diſtract⁹ a loco vberis
paſcue /a monte coagulato et pingui /
corruit in deſertum vallemq; totius egeſta
tis et ſalſuginis. Ipſe incidat in latrones
cum illo qui de hieruſalem deſcendebat in
hiericho. et de pace in mutabilitatem. de q̄
ete in confuſionem. Ita qui noluit eſſe ſo/
cius apoſtoloꝝ. nec habere ſoliditatem fi/
dei cum Petro/mititatem cū Andrea. pu
ritatem cum Johanne. et ſic de reliq̄s/fit
conſors perfidoꝝ. fit preda vicioꝝ et q̄ pri
us nutriebatur in croceis. amplexatur ſter
cora et cū inimicis domini terrā lingit. ¶
Occurrit vero inter loquendum veneran ¶ E
dus ille cetus apoſtolicus/cui gratiſſima
caſtiſſimaq; pñtie tue ſerenitas. O virgo
benedicta ſplendorem ſanctamq; leticiā
aſpirabat. quo magis execranda redditur
iude proditioſa malignitas que cū tot ſan
ctis ſact⁹ eſſe nō voluit. Dic o iuda ſcelera
tiſſime quid hec virgo cōmenſalis tua. fa/
miliaris tua. obſequioſa tue. Dic vt de reli
quis ſileam quid fecit tibi quid moleſtie
intulit: vt filiū ſuū chariſſimū traderes

ad mortem/et tā diram mortem. Nunqd
tibi dura fuit vel iniurioſa que benignita/
te nitebat apud omnes:? Nequaq̄ proſ⁹
quin etiā pia credulitate ſuſpicor etſi euā/
gelium ſileat q̄ erga te plus officij plus be
niuolentie monſtrauerat exemplo filij/tē/
ptās ſi forte duriſſimam cordis tui nequi/
ciam cuius non erat penitus ignara/ mol/
liri leniri ve fraterna vel materna correcti/
one contingeret. Sentiebat te ad iudeos
curſitare clam et redire. neq̄ tamen prode/
bat te. ſed in bonam potius partē trahēs
omnia/forſan ꝑcabatur te rogabat horta/
batur vt inuidiam iudeoꝝ erga filium ſu/
um magr̄m tuū tu mitigares tu pacis con
ſiliator fieres. Nec deerant quantum ſuſpi
cari fas eſt/blandicie virginales cum gra/
ui maturitate monendi ꝑ verba potentia
gignere compaſſionem in cordibus belua
rum. An forte ſeorſum te aduocans alloq̄/
batur. vides o iuda chariſſime/quo pacto
magiſtrum tuum filium meum/querūt iu
dei perdere. Sciuiſti. aderas enim quan/
do ſuſtulerunt lapides vt iacerent in eum.
quando vix e templo viuus euaſit. Nūc ꝑ/
cor te ꝑ ſocialem omnium noſtrum conui
ctum. ꝑ ſi quid ipſe totus bonus noſq̄ om
nes/bene viuēq̄ de te meruimus. roga iude
os que ad pacem ſunt. Is eniz et redis ad
eos. oſtende nihil eſſe in filio meo dignum
morte. qui infirmos eoꝝ curauit. qui do/
ctrinis erudiuit qui ſolum dei honorem ꝛ
gloriā viuēdo ꝑdicandoq̄ queſiuit. Cur
in huius morte peribimus omnes:? Scis
q̄ et eius vita pendet mea. Quinetiam tu
ipſe qualem alium dominū vel magrm ha/
biturus es/in quo plus benignitatis gra/
tie et fauoris expectas. Elegit te in fratrē.
in apoſtolum. in amicum pauit te. miniſtra/
uit tibi. poteſtate miraculoꝝ cum auctorita
te ꝑdicandi dotauit te. diſpenſatorē ſuum
conſtituit te. Deniq̄ maiora ſunt que pro
mittit. ¶ Ad hec et ſimilia virginis alloq̄a
ſcire vellē. o crudeliſſime iuda. que tibi fa
cies. qui geſtus. qualis ꝑ reſponſiōe vl' ſer
mo vel nutus. Sed certe leue erat/te im/
pudenti ſimulatione velle fallere matrem/
qui filium dei putaſti decipere: dicēs. Nū/
quid ego ſum rabbi. Et rurſus. Si opor/
tuerit me mori tecum/no te negabo. Nam
teſte Matheo omnes diſcipuli cū Petro
ſimiliter hoc dixerunt. Alij forſan improui
de tu ꝑditorie. Cupiditas tua (o iuda) ob

uoluebat te/tanta noctis caligine. vt in lu
cidiſſimo die/turpitudinem tuā latere pu
tares nec erubeſceres. Nunqd nō in ipſa ꝑ
ditionis hora/verba reuerende blandeq̄
ſalutationis ꝑtuliſti/dicens. Aue Rabbi
Magiſtrū vocas de quo nuꝑ ad iudeos
tanq̄ de malefico ꝛ fraudulento dixeras. te
nete eum et ducite caute. ¶ Animaduerti/ ¶ F
tis o viri patres et fratres animaduertitis
q̄ ceca ſit auaricia/que ita cor iude firma/
uit obduſitq̄ vt egreſceret medendo deteri
orq̄ redderet. Quid non mortalia pectora
cogis auri ſacra fames:? nam ad ipſos etiā
iudeos vltro cucurrit non ſolicitat⁹ ab eis
ſed more emptoris interrogās. Quid vul
tis mihi dare et ego eum vobis tradam:?
Habet itaq̄ cogitatio auaricie radicata/
ſuam ebrietatem. ſuum furorē. ſuamq̄ in
ſaniam inexorabilem ꝑcibus. inflexibilē
conſilijs. ſurdam monitis. demum ad mi/
nas omnes iamiam irruentes imperterritā
Et putatis auaricie ſoli ꝓpriam hanc eſſe
ſurditatem ad conſilia:? Putatis huic iude
ſoli contigiſſe:? Habet hanc incorrigibili/
tatem comitem/hanc melancolicam inſa/
niam/hoc demonium ſurdum/affectio q̄/
libet. vel paſſio vicioſa. dum ꝑfundari ra
dicariq̄ ſinitur. Hoc in philocaptis ad a/
morem. Hoc in vanigloriosis ad gloriam
pompas ꝑlatiōes. Hoc in inuidis ad odio
ſam malignandi libidinem/quotidie con/
ſpicim⁹. Alioquin melius irent res huma
ne ꝑſertim eccleſiaſtice ſi nō ſalubrib⁹ mo/
nitis/cōſilijſq̄ legum eternarum/paſſiōes
vicioſe. ebrioſe. ſtulte. furioſe. vel dominati
onis. vel auaricie. vel ambitionis /obſtitiſ
ſent. Neq̄ tam diuturna contagione/ ſciſ/
ma ꝑſens labefactaſſet eccleſiam/ſi ꝑ extir/
pando ſolum ſciſmate non pro obſequen/
do paſſioni multiplici vicioſe/fuiſſet inſu
datum. Exitus vero qualis habebitur/ne
ſcio. de⁹ ſcit. Hoc vnum fidenter aſſero. q̄
pax quam auara ſuꝑbia clericorum/ꝑſer/
tim in ſublimitate poſitoꝝ exulare fecit ab
eccleſie domo/non regredietur per eandē
viam auaricie et ſuperbie/in regionē no/
ſtram. Non muneribus / non terrori/
bus ſolicitando animos contrariantium
ſed per viam liberalem ac benigne humili
tatis. A qua tamen q̄ longe abierimus co
gitare ſtupor eſt. querentibus omnib⁹ que
ſua ſunt non que Jeſu chriſti. non ſincera
tu ꝑditionis/cū iuda ſimonis ſcharioits

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

¶ 6

Tertia cōſideratio

¶ Proditor eſt cum iuda eccleſiaſticus p̄
dicans et confitens Jeſum verbis. operi/
bus autem negans. Judas interpretatur
confitens. ſed eſt confiteri deum ore. nega/
re vero factis ſm apoſtolū. ¶ Ignoſce mi
hi domine Jeſu. quoniam hic contra me
ip̄m phaturus ſum/ contra aniamam me/
am/ niſi miſerearis locuturus. Heu quoti
ens ego cum meis ſimilibus te Jeſum/ le/
gemq̄ tuam ore tractauimus? Quotiens
aliorum languores p̄dicando ſanare. quo
tiens ſpiritus immundos errorum et vici
orum ab alijs depellere. quotiens teipſum
in eoꝝ cordibus p ſemen verbi tui ſpiritu/
aliter gignere tentauimus? Cor autem no
ſtrum longe erat a te. languidum. egrū. vi/
cijs obſeſſum. cui et ſententia dicere potue
ras illud puerbij. Medice cura teipſum.
Illud inſup dictum tum Peccatori. qua/
re tu enarras iuſticias meas et aſſumis te/
ſtamentum meum p os tuum? Tu vero o
diſti diſciplinam. piecisti ſermones meos
retrorſum. et cetera que ſequūtur ¶ Sic
ſic vrias tulit ſecum litteras p̄prie mortis.
Sic fabricatores arce pro ſaluando Noe
cum ſuis perierunt. ſic dicente Sen̄. Tur
piſſimum eſt quod nobis obijci ſolet/ ver/
ba phie tractare non opera. Sic dominū
cognoſcentes philſophi/ neq̄ tamen eū
ſicut deum glorificantes non gratias agē/
tes/ dati ſunt in reprobum ſenſum. quāto
magis theologi xpiani.

Nolo tamen inſul/

tent p̄dicatoribus/ canes muti non valen/
tes neq̄ volentes latrare. quoniam ſi p̄di/
tionis rei ſunt eccleſiaſtici qui loquentes
bona non faciunt. nūquid obſecro gloria
buntur illi/ nunq̄d excuſabuntur/ quoruꝫ
officio anneva eſt obligatio p̄dicandi? Ip
ſi autem bona neq̄ dicunt neq̄ faciūt Ita
q̄ duplici cōtritione conterentur. qr̄ ꝛ ſeip
ſos interimunt letali gladio criminum. et
alios ſilēdo ociandoq̄ male p̄dūt. ¶ Quā
q̄ terribile ſit valde vnde tanta ſurditas in
auribus p̄dicantium qui p̄priam vocē nō
audiunt. quo pacto non verentur ferre dā
nationis in ſeipos ſententiam. Quomō p̄
ſumunt deum (vt ita loquamur) edocere q
li pena mulctandi ſunt? Qua fronte nō ex/
paueſcunt ſeueriſſimuꝫ illud de euangelio
improperium. Ex ore tuo te iudico ſerue ne
q̄. Sed pfecto aliquando facilius eſt ac/
cuſare vicia q̄ vitare. facilius laudare vir/
tutes q̄ implere. Deniq̄. non omnes qui
ſcripturarum verba vel legunt vel loquan
tur/ formauerunt in ſeipos veros p̄prios ꝛ
intimos conceptus eoꝝ que dicūtur. non
plus aliquando q̄ pueri vel pice vel ceciꝫ
coloribus. Proprij nimiꝝ et veri cōcept⁹
ſpūales/ p guſtum intimum. guſtus ſꝫo in
timus/ p operis exercitium cum deſiderio
vehementi/ gignūtur formanturq̄. Nota/
uit hoc qui dixit A mandatis tuis intelle/
xi. Et rurſus. Guſtate opando. et videte co
gnoſcendo. Nam guſtus ip̄e cognitio ē et
experimentalis noticia. ſm Greg. in omelia.

Atuero ne miſera

bilis hec admiratio. hec fatuitas inſenſibi
lis. hec incorigibilis inſania/ videaṫ apud
arrogantes et emulos/ p̄pria ſolis theologi
cis. cōmunis eſt affirmamus omnib⁹ hoi/
bus quos non exceperit gratia ſaluatoris
Miraris tu et mirando deteſtaris et irri/
des/ q theologus dicit aliqua de contem/
ptu mundi et gloria futuri ſeculi/ et ea iter/
pretaris qō non credit que loquitur. Oſtē
dam tibi plus vel eque mirandum. Quis
precor eſt ex hominib⁹ qui neſciat ſe mori/
turum. qui non fateatur et dicat? Ego abſ/
q̄ vlla momenti interpolatione ſicut reus
fugio ad mortis ſuſpendium. ego ſicut vm
bra p̄tereo. Nihilominus q̄ raros ex hoi/
bus oſtendas mihi/ qui non talia et taliter
operanter in adquiſitione diuitiarum/ in
luxu ſeculi/ in contentionib⁹ et emulatiōi/
bus et ſimilibus inſanijs/ quaſi ppetuo vi
cturi ſint. quaſi non primus et repente ve/
lint nolint ab hoc vmbratili ſeculo migra
turi. Currunt ad mortem ſicut vitulus ali
quis ſaltans laſciuiens et ludens. Ita ni/
hil mouet eos illud qō ſciunt/ qō loquunṫ
qō pro certiſſima re pfitentur ¶ Mentio,
ſi non viderim hominem dampnatum ſu/
ſpendio mox interiturum/ cum socijs q̄ iā
pendebant/ fabulari in quadriga ridere io
cari. Deniq̄ quoties videmus hoies hila
ri vultu cum riſibus et cachinnis/ recentia
alioꝝ funera p̄ſentiaq̄ celebrare/ Intra ec
cleſias. quotidianum tibi erit hoc ſpecta/
culum monſtruoſum. Deſinant igitur the
ologoꝝ inſanias/ ipi qui non minus inſa
niunt/ ſubſannare. Accipiet talis quilibet

illud Oratij Tu tandem maioꝛ parcas in
ſane minoꝛi. Ceterum. habet hoc vnū pre
dicatio cōmonitioq; ſupbia. qꝛ fit interdū
vt loquens alijs/ſeipm tandem aliquādo
audiat. ſe inſtruat. ſe conuertat. quēadmo/
dum contigit vni ex ſanctis patribus. ꝛ ita
de ꝓditorio peccatore/verus iuſtus exoriē
carens ſpiritu obdurationis. Jam iamq;
diſſimilis Jude ſymonis ſchariotis.

Quarta conſidera

tio Proditoꝛ eſt eccleſiaſticus ſuſcipiēs
ſacrum pſbyteratus honoꝛem et officium
ſi ꝑdite viuendo exhibet ſe diabolo execra
bile mancipium quem opoꝛtuerat ſanctis
operibꝫ eſſe dei ſacerdotem et miniſtrū. Ni
mirum q̄nto ſtatus altioꝛ/tanto caſus gra/
uioꝛ. Pergebā in ſacerdotes noſtri tempo
ris declarare volens exaggerare ꝓditionis
ſue nequiciam ſupꝛa iniquitatē iude quo
ad plurima. Nam iudas moꝛtalem. iſti im
moꝛtalem tradunt vendunt ꝓſtituūt fe/
dant dilaniant crucifigūt. Sed affuit ſtu/
dioſitas ſpeculatrix familiaris noſtra con/
tra faciem mentis mee. Querelam inquit.
hanc declamatoꝛiam linque. Noli fruſtra
niti et intendo odiū querere. deſine ſurdos
imo obduratos ſupꝛa petram quoꝛundaꝫ
animos velle verbis emendare. Contere/
res eos potius q̄ꝫ emollires. habeto iudaꝫ
in exemplum. Quamobrem his ſibi dere/
lictis/dic obſecro te. ſolutiōem ad dubitati
ones aliquas litterales/ex dictis habentes
originem. Dic ſi iudas quem apoſtataſ
ſe iam cōſtabat a deo. vēdiderat quippe eū
nocte ꝓcedenti. Dic iniquam/ſi in hac ce/
na/vere ſacerdos eſt effectus? Reſpōdi ve/
re effectum ſacerdotem. Jta eniꝫ doctoꝛes
ſentiunt ex q̄ ſuſcipere intendebat id quod
xp̄us dabat omibus ap̄lis dicēs. Hoc fa/
cite in meam cōmemoratiōem.

Dic igitur ſi potu

iſſet coꝛpus chꝛiſti verum cōſecraſſe? Rn̄/
di cōſequens eſſe vt hoc potuerit. Dic
igitur ſi ſupꝛa coꝛpus chꝛiſti miſticum po
teſtatem ſuſcepat/ſacramentaliter abſoluē
di. Rn̄di non ſuſcepiſſe ſicut nec petrꝰ nec
ap̄loꝝ ceteri/vſq; poſt reſurrectiōem Pro
miſſa fuerat antea talis poteſtas. ſed pꝰ re
ſurrectiōem exhibita. ſicut pontificatꝰ ſum
mus. niſi dixerimꝰ ꝙ eccleſia duos papas
Jeſum et Petrum tūc in carne moꝛtali ſi/
mul viuentes habuerit Jtaq; ſacerdotalis
oꝛdo ꝓ ſui cōplemento duas formas habꝫ
habetq; duplicem caracterem. ſicut dupli/
cem poteſtatem. vnam ſup coꝛpus xp̄i ve/
rum. ſup miſticum alteram. Dic cōſeq̄n
ter cur Cypꝛianꝰ et alij doctoꝛes plurimi
quoꝝ dicta recitantur in decretis/poſuerīt
nihil fieri in ſacramentis nihilq; conferri
a ſciſmaticis: qualis erat iudas? Hoc etiaꝫ
in ꝓſenti ſciſmate quidaꝫ dogmatiſare ſcri
bereq; voluerunt? Rn̄di determinationeꝫ
Auguſtini ꝛ eccleſie ad oppoſitū eſſe ſi ſim
pliciter ita ſentiebant Cypꝛianus cū ſuis.
Eſt quoq; ratio manifeſta. qm̄ poteſtas in
abdicabilis eſt humanitus que caractere i
debili ſtabilitur Jntelliguntur autem dc̄a
Cypꝛiani cum ceteris. de ſciſmaticis vl' he
reticis. qui vel nō faciunt vel facere non in
tendunt/ſcḋm obſeruationem foꝛme et ma/
terie ab eccleſia traditam et a chꝛiſto inſti/
tutam. Vel dic. non poſſunt. glo. ſine pctō

Dic ſi iudas ſtatim

vt excidit a fide et a religione ꝑ apoſtaſiaꝫ
ꝓditoꝛiam vendendo Jeſum iudeis/ꝑdi/
derit ius in apoſtolatu. Et vt clarioꝛ ſermo
fiat in ſimili. Dic ſi ep̄us vel ꝓlatus aliq̄s/
eo facto ꝙ errat in fide et ꝑtinaciter: ſit de/
poſitus. Rn̄di ꝙ et ſi ꝓlatus hereticus di/
gnus ſit deponi. nihilominus non eſt eo
facto depoſitus. ſicut aliquis q̄ntumcunq;
ſit dignus epiſcopari/non eſt ꝓpter hoc eo
facto factus ep̄us. niſi ꝑ electionem huma
nam vel diuinam manifeſtam Jtaq; neq;
deponitur inuitus niſi diuina vl' humana
auctoꝛitate coagente. Alioquin incertiſſi/
me eēnt et vage eccleſiaſtice poteſtates hie
rarchice. Signum huius manifeſtum ha
betur in iuda quem in honoꝛe apoſtolico
Jeſus tenuit. nec a conſoꝛtio ſepauit q̄ntū/
cunq; ſciret illū apoſtatam in occulto. Sꝫ
nec virgo eum Maria/ſui facinoꝛis con/
ſcia/deuitauit.

Dic igitur qualiter

ille erit caput in eccleſiaſtica hierarchia q̄
non meretur dici membrum? Rn̄di pote/
ſtates et gratias iſtas eſſe diſtinctas ſcḋm
donum ꝓlationis/et donuꝫ charitatis ſeu
fidei. Propterea poteſtas ꝓlationis mane/
re poteſt imo dari/deſinentibꝫ alijs. ſic ab/
ſcedente charitate/manet ſepe fides et ſpes
Error oppoſitus/magnam vt audio in

anglia ricam dedit. Materia igitur ſuffici
ens ad plationem de facto vel ſuſcipiendã
vel recipiendam/eſt homo baptiſatus via
tor intendens recipe id qđ eccleſia cõferre
conſtituit ¶ Dic cur dñs iudam quẽ caſu
rum ſciebat elegit in aplm: Ego inqt duo
decim elegi/et vnus ex vobis diabolus eſt
Reſpondi qđem iſtam eſſe vnam de illis.
quas intuens aplus/reuerenti ſilentio pre
teriens honorauit exclamans. O altitudo
diuitiaꝝ ſapiẽtie et ſcie ꝛc. Hoc vnũ ſcim⁹
q in iuda non cauſauit deus improbã vo
luntatem pditionis ſcelerate/ineſſe mali/
cie. Attamen ipe hac mala voluntate bene
vſus eſt tanq̃ dei ſapientia attingens a fi/
ne vſq ad finem fortiter et diſponens om/
nia ſuauiter. Corripit hic ſtulta ambitio
cordis humani. proruẽs impauide ad cul
mina dignitatum. quem honorem/hõ eti/
am vocatus etiam electus a deo/non tute
neq ſine multo cadendi diſcrimine ſuſci/
pit. teſtimonio ſunt iudas et ſaul plurimi/
q. Quis igitur manet exitus/dum ingerit
ſe quiſpiam prece pcio non vocatũ võ de/
ctum vtinam non reprobatum.

Dic ſi miracula fie

bant a iuda vtiq reprobo. quale erit p ca/
noniſatione ſctõꝝ apud ecciam argumen
tum: Rñdi vitam inſpici debere. que ſi in
humilitate certa et nõ ficta cõiuncta ſit mi
raculis. reſultant (vt determinat Greg. i di/
alogo) duo ſigna ſufficientis ſanctitatis o
ſtenſiua. Porro miracula ſine vita quo ad
hoc ſignũ fallax. ¶ Propabat ingenioſitas
ſtodioſa multiplicare queſtiones hmõi ſu
per numerũ. cui ego vale faciens/noli inq̃
amplius me interrogando morari. quoni
am grandis adhuc reſtat dicendoꝝ via de
ſignis pditionis iude ſimonis ſchariotis
Paruit illa. illa petens ſcholaſticũ exerciti
um. ego ad morale negociũ redeo ꝛc.

Numeratis itaq quattuor ſila
lationibꝫ ſumptis ex iude ſtutu
vel pfeſſione p collationis pte
prima/ſuperſunt iuxta ppoſitũ
ab initio/ſimulationes alie/quibꝫ pditio/
nem ſuã iudas vel tegere vel excuſare cona
tus eſt/tam geſtu q̃ affatu. Quattuor vtri
q notaueram q̃q plures inueniri poſſe ñ
abnuo. Has ſimulatiões tum occupatio/
num turba irruens/tum amica breuitas p
terire iubebat. quas nihilomin⁹ breui cõ/
pendio non tam ambulare q̃ excurrere p/
poſui/octonarium ſub quaternario cõple
xurus. et ad mores ſub quadruplici conſi/
deratione traducturus.

Prima cõſideratio

Judas cum Jeſu cibũ ſumpſit nedũ car/
nalem ſed ſacramẽtalem. qđ eſſe debuerat/
non mediocre federis argumentũ. Omit/
tamus iudam. cleꝝ intueamur. et pchdo/
lor eccleſiſticos ſiles inuenimus/comedẽ/
tes patrimoniũ Jeſu. eũ vero in ſuis pau/
peribꝫ ſpoliantes. ſumentes eucharistiam.
ſed eam venalem faciẽtes. Hinc puenit eſti
mo tanta ſup omnes hoies in eccleſiaſti/
cis quibuſdam cecitas. tam incorrigibilis
obduratio iuxta impcatiõez pphe. Fiat mẽ
ſa coram ipis in laqueum ꝛc. Tolerat ni/
hilominus eccleſia tales/ſicut xpus iudã.
agricola zizaniam. pſertim in occultis ne/
vel confeſſio pdatur vel ſecretum.

Secunda cõſidera

tio. ¶ Judas tolerauit lotionem pedum a
chriſto ſibi fieri. quibꝫ pridie ambulauerat
ad vendendũ eũ. Fuerat hoc ſignũ mundi
cie et amicicie. q̃q non emũdatior interi⁹
ſed ſordidior et odioſior effectus eſt. Tales
aliq̃s videre in clero eſt: extendẽtes palam
pedes affectionũ/vel in cõpũctione vel in
cõfeſſione tanq̃ xpi manibꝫ abluendos. ſ;
remanent ſordes in pedibꝫ eoꝝ. Quare: qꝛ
nolunt peccandi deſerere penitus volũta/
tem. ſed eligunt vel in ſterquilinio libidis
cõputreſcere. vel in alieni retentione rubi/
gine conſumi. vel igneo vindicãdi zelo ſuc
cendi. Tales etſi quotidie videãtur confi/
teri et celebrent. irriſores ſunt pditorũ/nõ
penitẽtes idonee. Hoꝝ cuilibet dũ oſculã
tur xpm in ſacro vel frẽm in eccia/dici põt
ex ſnia. Juda. filiũ hois oſculo tradis. Et
rurſus ex pſona ipius xpi. Amice ad q̃d ve
niſti. Amicũ intelligite non moribꝫ ſed na
tura. Vel iõ amicum noiat xpus. qꝛ ad a/
miciciam quẽlibet peccatorem recipe ſi ñ
obſtiterit patus eſt in hac vita.

Tercia cõſideratio

Judas ſe curam paupm gerere/officio ge
ſtu et verbo videri voluit. Erat quippe iu
das loculos hñs inferens ea q̃ aſportabã/
tur. Propterea indigne tulit effuſiõem vn
guenti dicens. Vt quid pditio hec. Hoc

preterea velamine extitum ſuum a cena co
oparuit. cuius intentioni accõmodãs xp̃s
vocem ait. Quod facis facis fac citius. quod
ita acceptũ eſſe ab ap̃lis quaſi ad vſus ne/
ceſſarios expẽſet tradit euangeliũ. ¶ Si a
iuda ad eccleſiaſticos huius tp̃is deuolua
mus noſtre cõſiderationis oculos/ q̃t iſpi
ciemus q̃ ſub titulo alẽdi ſuſtentãdiq̧ pau
peres/ redditus vberrimos in loculos bñ/
ficio℞ recõditos habent. curant nullos. au
ferunt ea q̃ aſportata ſunt. non iam vt dent
vxori ꝛ filijs. ſed execrãdo ſacrilegio in ob/
ſcenioribus vſus vertũt. Currunt alij/ di/
ſcurrũtq̧ Martham ſe iactantes. qui oci/
oſo℞ Marie ſimiliũ vnctiõem/ hoc eſt de/
votiõem faſtidiũt improbãtq̧ dicentes ¶
Vt q̃d pditio hec? Quaſi vi℥ ipos/ practi
ca talia tractare/ ingẽs amor chriſti ꝛ pau/
perum/ non lucro℞ tp̃aliũ ardor agitaret.
Tales/ nihil magnũ/ nihil eccl'iaſtico viro
dignũ deputãt/ niſi qđ lucrũ affert tp̃aliu℥
cõmodo℞/ in pecunie vel neſcio cuꝰ ſolici
te iuriſdictiõis dilatatiõe. Profũde apđ eos
inualuit illđ. Sp̃ũalia ſine tp̃alibꝫ diu eſſe
nõ pñt. Et illud Oratij. O ciues ciues/ q̃/
renda pecunia p̄mũ. Virtus poſt nũmos
p̄dicãte ex aduerſo Jh̃u. Prio q̃ri. reg. dei.
ꝛc. Cũ preterea xp̃s vt exẽplo ſuo doceret nõ
magnipẽdendã eſſe apđ eccl'iaſticos prela/
tos/ tp̃aliũ curã. Jpe/ iudã reprobũ furẽ ſa
crilegũq̧/ talibꝫ p̄fecerit/ nolẽs tali ſolicitu
dine cõteri ſanctiores ap̃l'os. O deus o
religio o fides o pietas. eloq̃r an ſileã? Nũc
heu ſp̃ũalitas oĩs. vt aĩa℞ cura cõfeſſio vel
p̄dicatio vel omittiť vel peſſimis ſordidis
inſidis diſcholis inſcijs/ paſſim cõmittiť.
Et a quibꝫ? Ab illis q̃ nõ tute ſuanda tra/
derẽt taliũ alicui bona ſua niſi ſb̃ q̃tidiana
rõe. Et q̃ bona? nõ dicã aurũ/ nõ argentũ/
nõ vaſa p̄cioſa. dicã poma. dicã cibaria vel
alia vilia ſua ſeu ludicra. Tam vilis ẽ apđ
eos/ tã nulliꝰ p̄cij aĩa℞ pditio p q̃bꝫ mortu
us eſt xp̃us. Quotidie vigilãter apud eos
calculus poniť de expẽſis. de moribꝫ vl'ia
fit q̃ſtio. vltimã vel vltima ſ℥ iã nulla. ¶ Ex
hec loco de loculis Jeſu grãdis oli℥ q̃ſtiõ
et aſſertionũ rixa p̄ſertĩ tp̃e Johis. xxij. ex/
citata eſt. dicẽtibꝫ plurimis/ xp̃m habuiſſe
aliq̃d in cõi expẽſam eſſe in euangelio veri
tatẽ. nec℞ mẽdicaſſe ap̃l'os. nec paupertatem
vouiſſe ſicut nec caſtitatẽ. Erat enĩ iudas
vxoratus nimirũ ſicut Petrꝰ. Decertabãt
alij tota animoſitate ponẽtes ex aduerſo p
hereſi dicere q̧ chriſtus habuit aliquid in

p̄prio vel cõi. Nam hec eſt inquiũt euange
lica pfectio/ altiſſimaq̧ paupertas. Studio
ſos remitto ad ſcripta. niſi placet phariſei
cas de pfectiõe cõtẽtiões magis ſpnere q̃
iſpicere. pfectõ xp̃iana ẽ dei dilectõ. i q̃ q̃ fer
uẽtior ẽ h̃ ꝛ pfectior iudicať ¶ Quarta ↄſiđ ¶ D
ratio Judas ad extremũ r̄ferẽs. xxx. argẽte
os/ dixit. Peccaui tradẽs ſanguinẽ iuſtu℥
¶ Sed dicã hic qđ ſentio. Vox iſta nõ pe
nitẽtis ẽ ſed pditoris/ pditiõem ſuã ad cõ/
plemẽtũ deducẽtĩ. Quo pacto inq̃es? Non
ne iudas hic et cõfiteť pctm̃. et ablatũ reſti/
tuit ꝛ mgr̃o ſuo/ iuſticie titulũ aſcribit. quo
mõ vox iſta pditiõis erit nõ cõtritõis? Po
nat igiť volo iudas mecũ rõe℥. Appello te
o iuda. ſi iuſtus eſt ille quẽ tradidiſti ſicut
iuſtũ noĩas. verax fuerit neceſſe eſt. debui/
ſti credere q̃ docuerat te. q̃ ve p̄dicãda tradi
derat. Docuerat aũt dñs dĩ. Veni aĩas nõ
pdere ſ℥ ſaluare. Juſſerat inſup q̧ frĩ peccã
ti dimitteret pctm̃ nõ tm̃ ſepties ſed vſq̧ ſe
ptuageſies ſepties. Cur ergo de ta℥ veraci
miſecordiq̧ doctore/ deſperas. Porro ſi tã
ta ẽ iniq̃tas tradidiſſe Jeſum/ cur hoc pri
us q̃ſi diſſimulãdo puipẽdebas? Hec pla
ne fuit diaboli fraus q̃ te poſſederat ꝟo
lente. Jlle enĩ pditor ꝛ homicida diabolꝰ/
pctã priuſq̧ fiant q̃ſi nulla eſſe ſuadet/ vt p̄
ſumat hõ. dũ ꝟo ppetrata fuerit illa nimis
exaggerat vt deſperet. Jnde eſt forſan q̧ in
voce cayn erũpis o iuda p̄ſide dicẽs Ma/
ior eſt iniq̃tas mea q̃ vt veniã merear. Ve
niã mercaris o iuda. vis igiť grã̄m dei. vis
eius miam/ meritis emi. vis eã ope℞ tuo℞
mercede cõduci? Hoc prſus eſt qđ dico. tu
a mercenaria cogitatõne tua/ nõ diſcedis.
Cõples eã potiꝰ dũ iuſticiã tuã cõſtituere
volẽs p merita tua. nõ es iuſticie dei ſubie
ctus. illi inquã iuſticie cui vox tua teſtimo
niũ phibet dicẽs. Peccaui tradẽs ſangui
nẽ iuſtũ. ſed cor negat. ſuſpẽdium cõdicit.
Quõ iuſtus ſi ſpantes in ſe. ſi penitentes/
abijceret ꝛ dãnaret ¶ Sed q̃s erã inquies
q̃ facere poſſe℥ irritũ verbũ dei dicẽtis Ve
tũ hoĩ illi p quẽ tradar. meliꝰ erat illi ſi na/
tus nõ fuiſſet hõ ille? Cõminatio hec erat
o iuda q̃tenꝰ reſipiſceres. nõ neceſſitatis i/
ductio. Alioquin petrus neceſſitate peccaſ
ſet. nec iã peccaſſet ſi neceſſitatus. Alioqui
preterea plurimis nunq̧ poſt p̄pheticas mi/
nas ſalus patuiſſet. Mutaſſes volũtatem
penitẽdo/ mutaſſet ſniam indulgendo.
Sꝫ irriſerũt inq̃es ſacerdotes iudeo℞/ ſpẽ
auferẽtes. ꝛ dicẽtes. Quid ad nos? tu vide

ris. Nūc ergo ꝯgnoſcis/cū q̄libꝫ mercatus
es.q: cū odioſis ꝛ pfidis.nihil ſolatij.irri
ſionis vero plurimū afferētibꝫ Propterea
cur eoꝝ ſbſānatiōes iuſta viciſſitudie n̄ irri
ſiſti.fugiēs ꝑſtim ad mrē ꝫ illā totā beniuo
lā et miſericordē. Affirmo ſecurꝰ/ipſa tibi
veniēti gremiū pietatis extēdiſſꝫ aptū. hec
qū ſubſānaſſꝫ aut ipꝛoperaſſꝫ tibi more iu
deoꝝ.aut ſtultoꝝ illoꝝ qui de ſeritate ſibi
blādiētes/abijciūt cū auſteritate vocis aut
geſtꝰ/hūiles i ꝯfeſſiōe penitētes.nō attēdē
tes illō aplī. Frēs ſi occupatꝰ fuerit hō i ali
q̄ delicto.vos q̄ ſpūales eſtis/iſtruite eū in
ſpū lenitatis/ꝯſiderās teipm ne ꝛ tu tēte
ris. Sꝫ iā pridē ſentio o doctiſſimi ꝛ ſa
piētes viri q꜖ ꝛ mēoria q̄ falli i aliq̄bꝫ q̄ di
xauerā ꝛ plixitas inculta/gignerꝰ pōt faſti
diū. Eſto finis igit̄ i obſecratiōe dn̄i nr̄i ie
ſu xp̄i ꝛ miſericordiſſime mr̄is ſue ne ſit in aliq̄
nr̄m coꝛ obduratū ꝛ deſperās/inſtar Iudē
ſimonis ſchariotis.ſꝫ peniteamꝰ tpalr̄ hic
in ſpe.vt tādē re ipa gaudeamꝰ in eternita
te/pſtāte eo q̄ ē bn̄dictꝰ in ſecła ſcłoꝝ amē.

Sequitur ſermo de xp̄i reſurrectiōe i die paſce eiuſdē cācellarij

Si cōſurrexiſtis cū xp̄o/q̄ ſur
ſū ſunt q̄rite. originalr̄ ad Co
loceñ.iij.ꝛ recitatur i epła ho
dierna. In nr̄e breuis xi
nā efficacis collatiōis exor
dio p ipetrāda ſpūſſcti grā/vt affectū boni
generet:genitū nutriat.nutritū vſqꝫ in effe
ctū pducat.mrē ꝫ virginē ſalutabimꝰ corde
hūiliato ꝛ voce pia di. Aue maria. Si cō
ſurrexiſtꝪ ꝛc. Circa hec aplī verba/tres ꝯſi
deratōes occurrūt,p nūc q̄tū dederit deus
pſequēde. Pria ð xp̄i reſurrectiōe meditā
da iugiter.ſcða ð nr̄i ꝯſuſcitatōe affectāda
ſalubriter.tertia de celi hītatōe ingrēda feli
citer.pria ꝛ ſcða ꝯſideratiōs ſumūt̄ ex pria
pte thēatꝪ. Si ꝯſur.ꝛc.p hēni apte īuit̄ re
ſurrexiſſe xp̄m. Tertia ſumit̄ ex ſcða pte q̄ ē
ſurſum querite. Eſt igitur prima con
ſideratio de xp̄i reſurrectiōe meditāda iugi
ter. Meditāda p̄ſus hec glorioſiſſima xp̄i
ſcꝫ ieſu reſurrectio. In eāqꝫ fideliū mentes
ſedulo cōuertēde. Cꝰ vigoꝛ ineſtiabilis. Cꝰ
valoꝛ iappciabilis. Cꝰ ſup īfallibilis certitu
do Infallibilis plāe certitudo/q̄ ppe hāc
angelici ſpūs locuti.hāc ſcē mlieres agno
uerūt.hāc thōas priꝰ heſitās et palpatōne
xp̄i certioꝛ effcus pfeſſꝰ ē.hāc priꝰ irridens
paulꝰ/cōſtātiſſime pdicauit.hec demū nūc
piſcātibꝫ nūc oꝛātibꝫ aplīs nūc ſilr̄ nūc diui
ſim/aptiſſis oñſa ē indicijs. Ex xp̄i palam
fctā aſſūptiōe.ex miraculis innūeris i veritatꝪ
hꝰ atteſtatiōe celebratꝪ/mirabilr̄ affirmata.
Addamꝰ hos pene oēs alioſqꝫ innūerabiłes
ſūme ſctitatꝪ viros/q̄ꝝ nōnulli eā ex reuela
tiōe ſcriſpūs vt paulꝰ acceperant/p hac aſſer
tiōe ſpōtaneā ſubijſſe mortē.i q̄bꝫ nihil e
rat cur mētiri aut fallere vellēt.vt q̄ pmptiſ
ſimi erāt hac p fidei pmulgatōe/cōtūelias
carcereſqꝫ ppeti.oēſqꝫ a ſeipis pn̄tis vite io
cūditates abdicare. Dānabile igit̄ eſt de ea
vel tātiſp trepidare.aut eā q̄ſi nouellā velle
pꝰ tot atteſtatōes diſcuter̄. Sꝫ ē et reſur
rectōis hꝰ bn̄dictiſſie vigoꝛ ineſtiabiłis quam
oñdit xp̄ria reſurgētis vtꝰ/aliēo n̄ egēs ſbſi
dio.qð antea nō ſiluerat xp̄s d. Ptātē hēo
ponēdi aīaꝫ meā ꝛ iterū ſumēdi eā. Jo.x.
Vigoꝛ īſup palā fit ex eo q꜖ p eā xp̄s i moꝛ
tē aſſūpſit nomē qð ē ſr̄ oē nomē ſm aplm
fortioꝛ glioſiſſimꝰ qꝫ q̄ priꝰ erat/reſurrexit
xp̄s iſtar fabuloſi illiꝰ regis anthei cꝰ occi
ſoꝛ hercules fuit.q̄ (ſi q̄d vetuſtati credit̄) q̄
tiēs aduerſarij ipetu humi pcūbebat q̄ſi vi
res eiuſdē eidē terra miſtraret robuſtioꝛ cō
ſurgebat atqꝫ ad pugnādū alacrioꝛ. Ita qꝫ
terre viſceribꝫ cauernoſoqꝫ ſeplcro vtuoſioꝛ
erit xp̄us.pleſqꝫ hoſtes ſāſonis ad modū
moriēdo q̄ ātea viuēdo cōtriuit. Eſt p
terea reſurrectiōis xp̄i valoꝛ inappciabiłis.
Hec ſiq̄dē peti nr̄i cirographū deleuit.hec
diſſoluit hoīeꝫ ſb dura dēonis tyrānide cō
peditū/ꝛ e teterrimo tēbraꝝ carcere eūdē e
ripuit. Hec ſm xp̄hāꝫ ferreos īfregit vectes
ereaſqꝫ obtriuit poꝛtas hec ſuperne citatis
aditū reſerauit.hec poſtrēo oēs i adā moꝛ
tuos viuif.ce vite reſtituit ſuſcitauitqꝫ Per
qð vltimū xp̄iſſie xp̄s ſic p xp̄hicū os oliꝫ
īſonuerat.ſilis fctūs ē pelicāo q̄ xp̄rio ſan
guie xp̄riaqꝫ morte fetꝰ iātatos viuificat a
more q̄dā mirabili. Ita ex reſurrectione
hac magis hēmꝰ vn̄ gratulemur vn̄ grās cu
mulatiꝰ rferamꝰ q̄ ex nr̄a creatiōe.q̄m q̄dē D
nil aut paꝝ creaſſe pfuerat/niſi lapſos rele
uaſſe moꝛtuoſqꝫ ſuſcitaſſe ꝯtigiſſꝫ.magnū
ꝑterea ꝛ ad erigēdos aīos pcipuū ē feſtiuitatꝪ
hodierne miſteriū.reſurrectōis dn̄ice my
ſteriū.hoīeꝫ nāqꝫ nihil adō vite hꝰ moꝛibū
de ꝯſtituit amatorē.eūdē nihil ita i vicioꝝ
pceps trahit ſicuti futre vite imoꝛtalitatiſqꝫ
deſpatio. Etenī q̄ pacto aſpnabit̄ viciū/et
āplexabit̄ vtꝰ cū h plexꝰ ꝯlectꝫ hec ꝯtriſt
ſi nec illiꝰ ſupplicium nec hꝰ pmiū ſiat̄ ex pe